

WARD BIGYN: PROFFIL O'R ARDAL ETHOLIADOL

Tîm Polisi, Ymchwil a Gwybodaeth, Cyngor Sir Caerfyrddin, Mai 2017

Cynghorwyr (Pleidlais Etholiadol 2017): Jeff Edmunds a Eryl Morgan (Llafur).

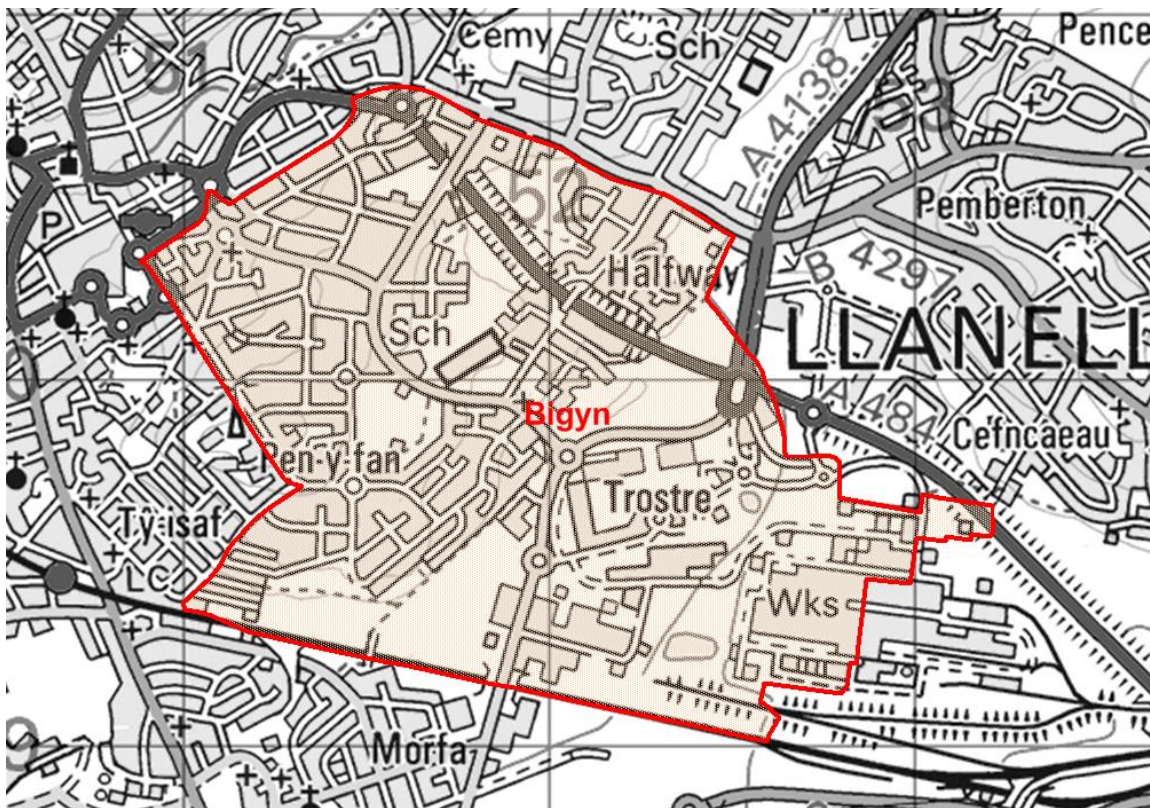
Y garfan a bleidleiodd = 35.48%

Nifer etholwyr (Rhagfyr 2016): 4,734

Poblogaeth: 6,352 (Amcangyfrif Poblogaeth Canol Blwyddyn 2015, SYG)

Etholaeth Cynulliad Cenedlaethol Cymru a Senedd y DU: Llanelli

Cyfleusterau sy'n eiddo i'r Cyngor: Cartref Gofal Y Bwthyn, Ysgol Gynradd Stebonheath, Maes Chwarae Clos yr Ysgol, Alotiadau Heol y Goroni, Parc Pen-Y-Fan, Maes Chwarae Cwrt Nightingale, Chwarel Penyfan.

© Hawlfraint y Goron a hawliau cronfa ddata 2017 Arolwg Ordnans 100023377

© Crown copyright and database rights 2017 Ordnance Survey 100023377

Lleoliad: Tua 35km o Dref Caerfyrddin

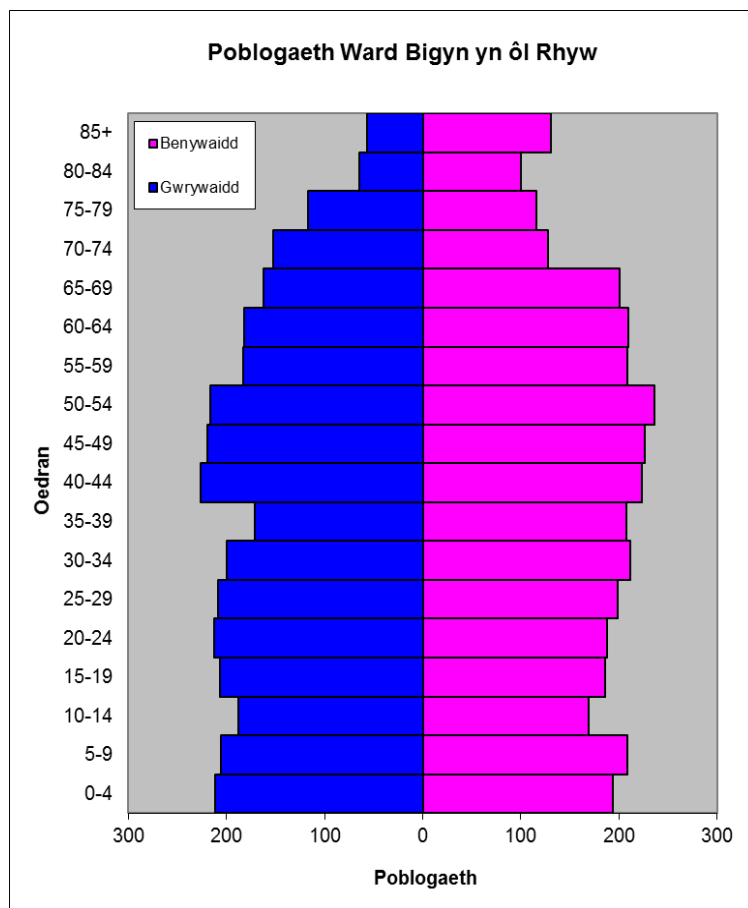
- ⇒ Arwynebedd: 2.33km²
- ⇒ Dwysedd Poblogaeth: 2,803 o bobl i bob km²
- ⇒ Newid yn y Boblogaeth: 2001-2015: +175 (+2.8%)
- ⇒ Prif Gyflogwyr: Cyngor Sir Caerfyrddin (ysgolion a Hamdden)

YSTADEGAU POBLOGAETH

Amcangyfrif Poblogaeth Canol Blwyddyn 2015

Strwythur Oedran	Poblogaeth Bigyn	% Bigyn	% Sir Gâr
Oed: 0-4	406	6.2	5.4
5-14	772	11.8	11.2
15-24	794	12.2	11.2
25-44	1648	25.2	21.7
45-64	1683	25.8	27.8
65-74	643	9.8	12.7
75+	586	9.0	10.0
Cyfanswm	6,532	100	100

Ffynhonnell: Adroddiad aggregated lower Super Output Area (LSOA) Small Area Population Estimates, 2015, Y Swyddfa Ystadegau Gwladol

- ⇒ Y ward gyda'r boblogaeth uchaf yn Sir Gâr ac yn 4^{ydd} ymhlith y rhai â'r dwysedd uchaf.
- ⇒ Y gyfran uchaf o bobl rhwng 45-64 oed.
- ⇒ Cyfran uchel o bobl heb gymwysterau ac efo salwch cyfyngus hirdymor.
- ⇒ Cyfran isel o siaradwyr Cymraeg, is na chyfartaledd Sir Gâr.

Data o Gyfrifiad 2011

Poblogaeth: Ffeithiau Allweddol	Bigyn	% Bigyn	Sir Gâr
Pobl: a anwyd yng Nghymru	5612	83.0	76.0
A anwyd y tu allan i'r DU	440	6.5	4.1
Mewn grwpiau ethnig heblaw gwyn	131	1.7	1.9
Gyda salwch cyfyngus hirdymor	1775	26.3	25.4
Heb gymwysterau (16-74 oed)	1645	30.3	26.8
Gyda chymwysterau lefel uchel (16-74 oed)	993	18.3	23.9
Yn medru siarad Cymraeg	1496	23.0	43.9

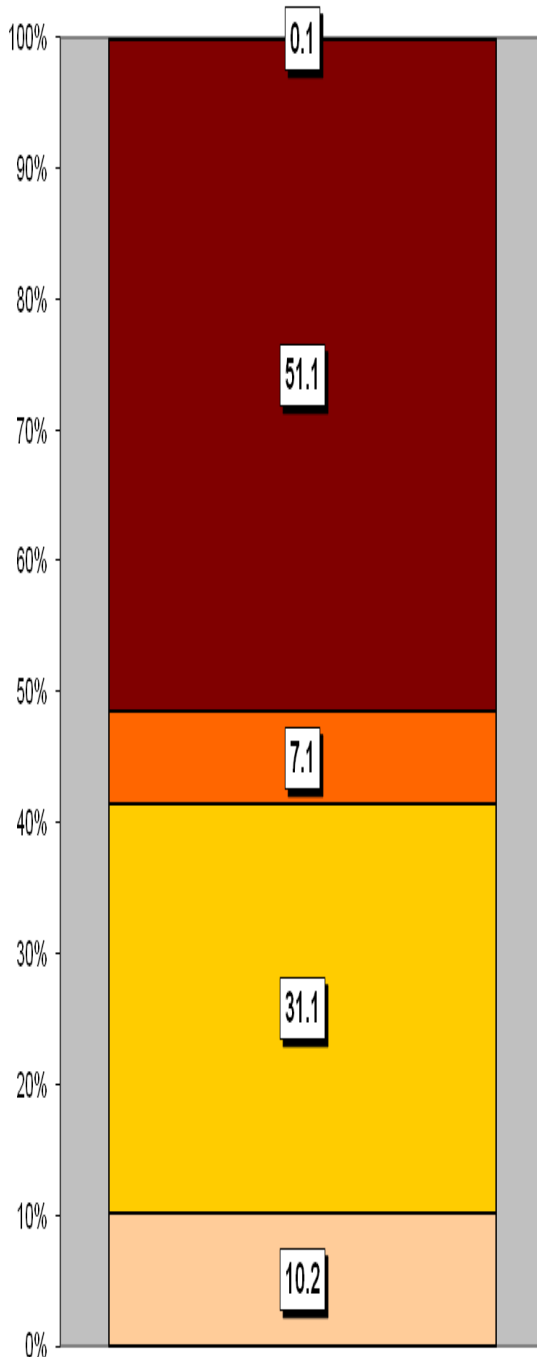
Cyfansoddiad Cartrefi	Bigyn	% Bigyn	Sir Gâr
Cyfanswm Cartrefi/ (Maint Cyfartalog Cartrefi)	2,827	(2.3)	(2.3)
Math o gartref: un person: pensïynwr	377	13.3	14.8
Un person: arall	481	17.0	15.4
Un teulu: pob un yn bensiynwr	205	7.3	9.8
Un teulu: pâr priod	919	32.5	34.1
Un teulu: pâr yn cyd-fyw	243	8.6	8.7
Un teulu: un rhiant	403	14.3	11.3
Un teulu: arall	199	7.0	5.9

Ffynhonnell: Cyfrifiad 2011, Swyddfa Ystadegau Gwladol

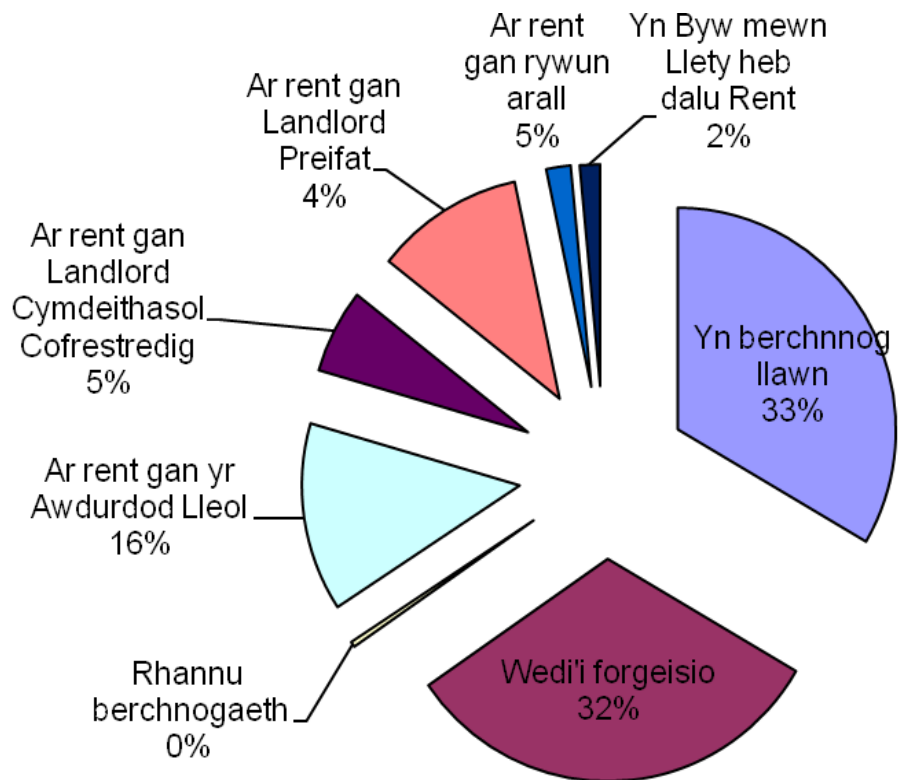
TAI

Tai teras sydd yn yr ardal yn bennaf gyda chyfran uwch o dai pâr o gymharu â nifer y tai ar wahân a fflatiau, maisonettes a rhandai. Mae'r ward yn cynnwys 387 tŷ sy'n eiddo i'r Awdurdod Lleol ac 172 sy'n eiddo i Gymdeithasau Tai.

Mathau o Lety

Math o Denantiaeth	%
Yn berchennog llawn	33.3
Wedi'i forgeisio	31.8
Rhan-berchnogaeth	0.4
Ar rent gan yr Awdurdod Lleol	13.7
Ar rent gan Landlord Cymdeithasol Cofrestredig	6.1
Ar rent gan Landlord Preifat	11
Ar rent gan rywun arall	1.8
Yn Byw mewn Llety heb dalu Rent	1.5

Mathau o Lety

Tŷ ar wahân
Tŷ pâr
Fflat, maisonette, rhandy
Tŷ Teras
Carafannau neu fath arall o lety symudol dros dro

NODWEDDION CYMDEITHASOL - ECONOMAIDD

- ⇒ Yr amcangyfrif o incwm canolrif cartrefi Bigyn, ar sail data 'PayCheck' CACI 2016 yw £20,507. Mae'r ward yn 7^{fed} isaf (allan o'r 58 wardiau) yn Sir Gâr ac 16.2% yn is nag ganolrif Sir Gâr, sef £23,825.
- ⇒ Mae'r proffil cymdeithasol yn awgrymu bod lefel uwch na'r cyfartaledd o bobl sydd erioed wedi gweithio a di-waith am gyfnod hir (Lefel 8) a chyfradd uwch na'r cyfartaledd o weithwyr yn swyddi galwedigaethau lled-arferol/arferol (Lefelau 6-7).

Proffil Cymdeithasol	Bigyn	%	% Sir Gâr
<i>Pob un 16-74 oed mewn cartrefi</i>	4836		
1: Galwedigaethau Rheoli Uwch, Gweinyddol a Phroffesiynol	454	9.4	13.8
2: Galwedigaethau Rheoli Is, Gweinyddol a Phroffesiynol	791	16.4	19.9
3: Galwedigaethau Canolraddol	576	11.9	11.6
4: Cyflogwyr Bach a Gweithwyr Hunangyfrif	323	6.7	12.6
5: Galwedigaethau Goruchwyllo Is a Thechnegol	422	8.7	7.6
6: Galwedigaethau Lled-arferol	1081	22.4	16.7
7: Galwedigaethau Arferol	803	16.6	13.0
8: Erioed Wedi Gweithio a di-waith am Gyfnod Hir	305	6.3	4.9

Ffynhonnell: Cyfrifiad 2011, Swyddfa Ystadegau Gwladol

YR ECONOMI A'R FARCHNAD LAFUR

Pobl sy'n Hawlio Budd-daliadau	Bigyn	% Cyfradd	% Poblogaeth Weithiol Sir Gâr
Budd-dal diweithdra (JSA): Mawrth 2017	72	1.8	1.4
Budd-daliadau Analluogrwydd (ESA/IB/SDA): Awst 2016	440	10.8	8.9
Cymhorthdal Incwm: Awst 2016	90	2.2	1.8
Lwfans Byw i'r Anabl: Awst 2016	455	11.2	9.6
Credyd Pensiwn: Awst 2016 (Poblogaeth 65+)	320	26.0	17.1
Pobl sy'n hawlio Pensiwn Gwladol: Awst 2016	1,290	-	-

Ffynhonnell: System weinyddol y Ganolfan Byd Gwaith, yr Adran Gwaith a Phensiynau

Statws Economaidd (pobl 16-74 oed)	Bigyn	% Bigyn	% Sir Gâr
Yn economaidd weithgar	3156	65.3	64.9
Cyflogeion: Rhan-amser	794	16.4	13.9
Cyflogeion: Amser llawn	1760	36.4	33.7
Hunan-gyflogedig	274	5.7	11.0
Di-waith	193	4.0	3.7
Myfyriwr amser llawn	135	2.8	2.5
Yn economaidd anweithgar	1680	34.8	35.1
Wedi ymddeol	743	15.4	18.1
Myfyriwr	178	3.7	4.5
Yn gofalu am y cartref/teulu	216	4.5	3.8
À salwch parhaus/yn anabl	417	8.6	6.8
Arall	126	2.6	1.9

Ffynhonnell: Cyfrifiad 2011, Swyddfa Ystadegau Gwladol

MYNEGAI AMDDIFADEDD LLUOSOG CYMRU (WIMD)

Roedd WIMD 2014 yn seiliedig ar ddaearyddiaeth fanwl iawn yr Ardaloedd Cynnyrch Ehangach Haen Is (LSOAs). Mae WIMD 2011 yn cynnwys wyth maes, Incwm, Cyflogaeth, Iechyd, Addysg, Tai, Mynediad at Wasanaethau, yr Amgylchedd Ffisegol a Diogelwch Cymunedol, ac mae'n cael ei gyhoeddi ar lefel Ardal Gynnyrch Ehangach Haen Is, ac mae 112 ohonynt yn Sir Gâr. Roedd WIMD 2014 yn seiliedig ar ddaearyddiaeth fanwl iawn yr Ardaloedd Cynnyrch Ehangach Haen Is (LSOAs). O dan WIMD Safle 1 yw'r mwyaf amddifad ac mae **Bigyn 1** yn safle 66 o blith yr 112 LSOAs yn Sir Gâr ac yn 1015 yng Nghymru o 1909 LSOAs, mae **Bigyn 2** yn safle 51 yn Sir Gâr ac yn 859 yng Nghymru. Mae **Bigyn 3** yn safle 61 yn Sir Gâr ac yn 967 yng Nghymru ac mae **Bigyn 4** yn safle 2 yn Sir Gâr ac yn 124 yng Nghymru.

Y lefel uchaf o amddifadedd yn **Bigyn 1** yw'r maes lechyd gan ei fod yn safle 11 yn Sir Gâr ac yn 329 yng Nghymru am y maes hwn. Yn **Bigyn 2** y lefel uchaf o amddifadedd yw'r maes Diogelwch Cymunedol gan ei fod yn safle 15 yn Sir Gâr ac yn 520 yng Nghymru am y maes hwn. Y lefel uchaf o amddifadedd yn **Bigyn 3** yw'r maes Diogelwch Cymunedol gan ei fod yn safle 29 yn Sir Gâr ac yn 897 yng Nghymru am y maes hwn. Y lefel uchaf o amddifadedd yn **Bigyn 4** yw'r meysydd Incwm yn safle 1 yn Sir Gâr ac yn safle 99 yn olynol yng Nghymru am y meysydd yma. Mae'r meysydd Addysg a Chyflogaeth yn safle uchel yn yr ardal yma hefyd, 4ydd yn Sir Gâr ac 150 a 152 yn olynol yng Nghymru.

LSOA	Mynegai Cyffredinol		Incwm		Cyflogaeth		Iechyd		Addysg		Mynediad at Wasanaethau		Diogelwch Cymunedol		Yr Amgylchedd Ffisegol		Tai	
Bigyn1	1015	66	1363	92	1195	82	329	11	1105	65	1404	97	462	14	284	16	1315	78
Bigyn 2	859	51	823	39	756	41	952	61	731	37	1493	98	520	15	865	56	473	16
Bigyn 3	967	61	902	48	774	43	921	58	939	53	1399	95	897	29	753	43	620	33
Bigyn 4	124	2	99	1	152	4	166	5	150	4	669	65	301	10	421	23	598	30

Bigyn 1 – Coedcae, Bigyn 2 – Wern, Bigyn 3 – Stebonheath, Bigyn 4 - Penylan.

Ffynhonnell: Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru 2014 (wedi ddiweddarau Awst 2016), Llywodraeth Cymru.

Noder: Trefnir yr LSOAs o 1-112 (Sir Gâr), 1-1909 (Cymru).

TROSEDDU

Bigyn	Grŵp Troseddau													Cyfanswm Blynyddol
Blwyddyn Ariannol (1af Ebrill i 31 Mawrth)	Llog a niwed troseddol	Byrgleriaeth – Busnes a Chymuned	Byrgleriaeth – Cartref	Troseddau Cyffuriau	Troseddau amrywiol yn erbyn Cymdeithas	Meddiant Arfau	Troseddau Trefn Gyhoeddus	Liadrad	Troseddau Rhywiol	Dwyn	Troseddau Ceir	Trais yn erbyn person		
2016/2017	126	14	11	24	5	4	14	0	5	162	33	109	507	

Ffynhonnell: Pencadlys Heddlu Dyfed Powys, Llangynnwr.

Am Wybodaeth Bellach Cysylltwch â:

Lesley Rees, Swyddog Polisi, Ymchwil a Gwybodaeth

01267 224462

llrees@sirgar.gov.uk